

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Č.j. 142/2012

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Škola: Základní škola a Mateřská škola, Mikulovice u Znojma, příspěvková organizace

Adresa: 671 33, Mikulovice 134

IČ: 75002434

Zřizovatel školy: Městys Mikulovice

Ředitel školy: Ing. Ivo Bílek

1. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- Prohlubování vědomostí, dovedností a návyků žáků k péči o své zdraví a o životní prostředí ve kterém žijí.
- Zajistit spokojený a šťastný pobyt žáků ve školní družině. Vytvářet u nich potřebu projevovat pozitivní city v chování a jednání ve vztahu k lidem, okolnímu prostředí a přírodě.
- Podpořit v žácích chuť a zájem k získávání nových informací.
- Rozvíjet u žáků zdravé sebevědomí a kladný vztah k základním lidským hodnotám.
- Rozvíjet u žáků samostatnost, zodpovědnost a spolupráci.
- Podněcovat u žáků tvořivé myšlení, logické uvažování a snahu k samostatnému řešení problémů.
- Připravovat je k tomu, aby dokázali uplatňovat svá práva a naplňovali své povinnosti.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem a kulturám. Učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Pomáhat jim poznávat a rozvíjet jejich schopnosti a reálné možnosti.

2. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Mezi formy vzdělávání ve školní družině patří zejména činnosti pravidelné, příležitostné a nabídka spontánních aktivit. Jsou realizovány prostřednictvím odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti a přípravy na vyučování.

a) příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématickou rekreační činností spojenou s pobytem venku

b) pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činností

c) osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky, popřípadě i další osoby, činností vedoucí k prevenci rizikového chování a výchovou k dobrovolnictví

d) individuální prací, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání žáků

e) využitím otevřené nabídky spontánních činností.

Pravidelná činnost:

	6,30 – 7,30	11,15 – 12,10	12,10 – 13,15	13,15 – 15,00	15,00 – 16,00
Pondělí	ranní družina	Oběd, odpočinková činnost	Oběd, odpočinková činnost	Rekreační a zájmová činnost	Příprava na vyučování
Úterý	ranní družina	Oběd, odpočinková činnost	Oběd, odpočinková činnost	Rekreační a zájmová činnost	Příprava na vyučování
Středa	ranní družina	Oběd, odpočinková činnost	Oběd, odpočinková činnost	Rekreační a zájmová činnost	Příprava na vyučování
Čtvrtek	ranní družina	Oběd, odpočinková činnost	Oběd, odpočinková činnost	Rekreační a zájmová činnost	Příprava na vyučování
pátek	ranní družina	Oběd, odpočinková činnost	Oběd, odpočinková činnost	Rekreační a zájmová činnost	Příprava na vyučování

Příležitostná činnost je realizovaná prostřednictvím akcí, které jsou určeny pro žáky ze všech oddělení školní družiny s pravidelnou docházkou.

Spontánní aktivity jsou zařazeny dle potřeb žáků v ranní družině, klidové části po obědě, při pobytu venku a v odpolední družině mimo pravidelnou činnost.

3. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ

O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky a kritérií. Do školní družiny je žák přijat na základě písemné přihlášky. Na přihlášce žáka stanoví rodiče dobu pobytu ve školní družině a způsob odchodu. Pro přihlášené žáky je docházka povinná. Odhlášení žáka nebo změna docházky se provádí písemnou formou. Vztahují se na něj veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání na našem zařízení. Vzdělávání ve školní družině je ukončeno na konci školního roku. Docházka do školní družiny je zpoplatněna. Poplatek je splatný vždy do konce prvního měsíce daného pololetí.

4. MATERIÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY

Materiální podmínky

Školní družina má tři oddělení s provozem od 6,30 do 16,00 hodin. Kapacita jednoho oddělení je 30 žáků. Je situována v prvním patře budovy základní školy ve kmenových třídách prvního stupně. Prostorová kapacita vyhovuje počtu žáků. Vybavení nábytkem je v rámci finančních možností dostačující. Materiální vybavení není dostatečné, postupně je doplňováno dle možností z plateb žáků za školní družinu. Školní družina využívá ke své činnosti televizory, PC a interaktivní tabuli základní školy umístěné v kmenových třídách kde je školní družina situovaná. Pro zkvalitnění práce byla zakoupena do školní družiny kopírka s tiskárnou. K činnosti školní družiny je využíváno i dalších prostor základní školy: tělocvična, učebna s interaktivní tabulí, počítačová učebna, knihovna, hudebna, kuchyňka, hřiště u školy a školní dvůr, školní pozemek, dílny a klubový koutek. Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně v budově školy. Pitný režim je zajištěn v odpolední družině do 13,30 hodin z várnice u školní kuchyně.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno kvalifikovaným personálem. Vychovatelky mají pedagogické vzdělání. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích.

Ekonomické podmínky

Školní družina je financována zřizovatelem. Za školní družinu je dále vybírána úplata. Tato úplata je vybírána dvakrát ročně. Je splatná vždy do konce prvního měsíce v daném pololetí. Takto získané finance jsou využívány ke zkvalitnění materiálního zabezpečení školní družiny.

5. BEZPEČNOST PRÁCE A OCHRANA ZDRAVÍ

Žáci jsou povinni respektovat Školní řád, Řád školní družiny a řády specializovaných učeben a tělocvičny. Před každou činností jsou upozorněni na rizika a vyzváni k dodržování bezpečnosti při práci. Před každou exkurzí, výletem a sportovní akcí jsou žáci seznámeni s bezpečností a chováním. Vyučující dbají na ochranu před úrazem, na označení nebezpečných předmětů a na poskytnutí první pomoci a pitný režim. Žák je povinen ohlásit každý úraz vychovateli. Vychovatelka zajistí jeho ošetření zdravotníkem školy, případně ošetření lékařem nebo předání rodičům. Každý úraz nahlásí řediteli školy a zapíše do knihy úrazů.

6. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Respektujeme individualitu žáka, snažíme se vytvořit vhodné prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a dle charakteru jejich hendikepu nebo nadání spolupracujeme s rodiči, školou a poradenskými zařízeními.

U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami poskytuje školní družina podpůrná opatření podle plánu pedagogické podpory a individuálního vzdělávacího plánu žáka zpracovaného školou.

Podpůrná opatření ve školní družině:

- Metody práce podporují kvalitu poznávacích procesů žáka, preferované učební styly a respektují míru nadání žáka. Rozvíjí vnímání, práci s textem a obrazem, rozvíjí metody upevňující zapamatování. Upevňují pracovní návyky. Kladou důraz na individualitu žáka a respektují jeho pracovní tempo. Rozvíjí a podporují výchovu žáka.
- Rozvíjí myšlení, paměť, pozornost, vnímání, motoriku a stimulují vývoj, využívají řešení problémů a vedou k osvojení vědomostí, dovedností a návyků.
- Obohacování učiva nad rámec školního vzdělávacího programu pro děti nadané provádíme formou rozšiřování a prohlubování informací, stimulujeme proces objevování a vyhledávání dalších souvislostí.
- Pro podporu žákovy práce nastavujeme pravidla a strukturu činnosti, zohledňujeme žákovo postavení ve skupině, nabízíme volnočasové aktivity a podporujeme rozvoj zájmu žáka.
- Využíváme různých forem hodnocení. Podporujeme sebehodnocení. Hodnotíme nejen úspěch žáka, ale posilujeme i jeho motivaci pro vzdělávání. Nastavujeme taková kritéria, která umožňují žákovi dosáhnout osobního pokroku.
- Během etapy přímé podpory žáka mapuje vychovatel formy podpory žáka. Pokud toto nedostačuje a podpora vyžaduje součinnost více pedagogických pracovníků, je vytvářen plán pedagogické podpory. Ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka a poradenskými pracovníky školy je poskytována organizovaná podpora žáka a vyhodnocována jeho účinnost. Na základě zjištění lze upravovat postupy vzdělávání v plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření od druhého stupně vycházejí z individuálního vzdělávacího plánu navrhovaného školským poradenským zařízením a zpracovaného školou.
- Podpora je poskytována na základě běžných pomůcek a vybavení školní družiny. Dle doporučení školského poradenského zařízení jsou využívány speciální a kompenzační pomůcky.

7. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN

Školní vzdělávací program pro školní družinu je programem rámcovým, je stanoven pro žáky 1. stupně během celé povinné školní docházky, tedy po dobu 5 let. Je založen na dobrovolnosti a vychází vstříc potřebám a zájmům žáků. Činnost probíhá zpravidla od září do června.

Denní program:

Denní program je rozvržen dle doby, kdy jednotlivé třídy končí vyučování, dále podle odjezdů autobusů, odchodu a příchodu z kroužků a odchodu domů.

- Ranní družina
- Polední – stravování
- Odpolední

8. OBSAH ČINNOSTI

Všechny činnosti by měly být přiměřené věku a momentálnímu stavu žáka. Žáci by měli vykonávat činnosti dobrovolně a na základě vhodné motivace. Největší význam je kladen na činnost zájmovou, která tvoří největší část činností volného času. Plní funkci výchovnou i vzdělávací. Vhodně podněcuje a rozvíjí samostatnost, tvořivost a aktivitu. Žáky vedeme k tomu, aby se podíleli na všech fázích činností. Na jejich plánování, přípravě, realizaci a hodnocení. Činnost volíme tak, aby v nich mohli být přiměřeně úspěšní všichni žáci. Každý žák by měl mít možnost uplatnit své vlohy a schopnosti a být tak úspěšný. U volnočasových aktivit není důležitý výsledek, ale činnost samotná a ocenění snahy žáka.

Odpočinková činnost

Pomáhá odstraňovat únavu z vyučování, kompenzuje jednostranné zatížení žáků školní činností. Žáci mohou odpočívat pasivně na koberci či pohovce, nebo aktivně dle svých zájmů. Kromě stolních a didaktických her je možno zařazovat společnou četbu, vyprávění, besedy a poslech, kreslení.

Rekreační činnost

Má charakter pohybové aktivity, která se koná pokud možno na čerstvém vzduchu. Má podobu činnosti tělovýchovného, sportovního nebo manuálně pracovního charakteru. Je možno zařazovat vycházky, zdravotní cviky, hry soutěživého sportovního charakteru. V nepříznivém počasí je využívána tělocvična.

Zájmová činnost

Rozšiřuje a prohlubuje všeobecné vzdělání, pomáhá rozvíjet nadání, odkrýt talent a rozšiřovat duševní obzor vědomostí a dovedností žáka. Jsou zařazovány všechny složky estetické výchovy (výtvarná, pracovní), které umožňují znázorňování dětských představ a dojmů pomocí různých technik a učí žáky základní pracovní dovednosti a znalosti. Úkol by měl být vždy cílevědomí, měl by mít výchovný smysl, měl by vést žáky k samostatnosti a získání pracovních dovedností. Dále je zařazována hudební a hudebně pohybová činnost. Ta rozvíjí dle individuálních schopností dovednosti jako je zpěv, hra na hudební nástroje, hudebně pohybové dovednosti a znalost teorie. Dále je zařazovaná dramatická výchova formou práce s textem, dramatizace příběhů a pohádek, přednesu básní a textů a pantomimy. Žáky vedeme také ke společensko-prospěšné práci, která prohlubuje pěkné mezilidské vztahy, vede žáky k péči a čistotě o sebe i o své okolí. Pozornost věnujeme také výchově k dopravní kázni, bezpečnosti při silničním provozu a zdravotě. Dále je zařazována přírodovědná činnost a ekologie. Žáci se seznamují s krajinou ve svém okolí, státech a všech světadílech a oceánech. Seznamují se s rostlinami, živočichy a neživou přírodou. Velký důraz klademe i na porozumění významu ekologie a její uvádění do praxe v běžném životě.

Příprava na vyučování

Příprava probíhá klasickou formou, formou didaktických her, soutěží, kvízů, pracovních listů. Je zařazována buď společně dle druhu činnosti, nebo individuálně dle potřeb jednotlivých žáků. Je zařazováno samostatné čtení žáků s besedou nad obsahem textu. V omezené míře je zařazování sledování televize a DVD s vhodně volenou tematikou obsahu. V této činnosti vychovatel úzce spolupracuje s učiteli žáků.

Tyto činnosti jsou dále rozšířeny o činnosti ve specializovaných kroužcích, do kterých se mohou žáci dle svých zájmů přihlásit.

Výchovně vzdělávací oblasti

1. Jazyk a jazyková komunikace
2. Člověk a jeho svět
3. Umění, kultura
4. Člověk a zdraví
5. Člověk a svět práce

Průřezová témata

- Osobnostně sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k evropským a globálním souvislostem
- Multikultura

Klíčové kompetence

Školní družina pomáhá rozvíjet klíčové kompetence v návaznosti na vzdělávací oblasti, které se prolínají všemi činnostmi zájmového vzdělávání. Jedná se o dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny.

1.**Kompetence k učení** – žák se učí s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpovědi, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických situacích a v dalším učení, chápe potřebu srozumitelného a výstižného vyjádření děje, pocitu, potřeb, vyprávění zážitků, chování při hře apod.

2.**Kompetence k řešení problémů** – žák si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe že vyhýbání se problému nevede k cíli, započatou činnost dokončuje.

3.**Komunikativní kompetence** – žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu a kultivovaně s vrstevníky i dospělými, zvládá vyhledávání informací na internetu, v časopisech a knihách.

4.**Sociální a interpersonální kompetence** – žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit a podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5.**Činnostní a občanské kompetence** – žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých, ví jak kompenzovat únavu.

6.**Kompetence k trávení volného času** – žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy

v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, samo dokáže organizovat hry a soutěže, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Plán činnosti

Plán je rozdělen podle ročních období do 4 bloků: podzim, zima, jaro a léto.

Podzim (září, říjen, listopad)

Tento blok začínáme činnostmi, ve kterých se žáci seznamují s prostředím ŠD, orientují se v prostorách školy, seznámí se s vnitřním řádem ŠD a režimem dne. Budeme poznávat okolí, významné budovy, orientovat se v čase, v prostoru a učit se pravidla silničního provozu. Prostřednictvím her se budeme vzájemně poznávat, osvojíme si pravidla společenského chování. Naučíme se správně využít svůj volný čas. Budeme pozorovat změny v přírodě, poznávat rostliny a zvířata. Seznámíme se s pravidly ochrany přírody. Budeme pečovat o své zdraví, hygienu, stravu, dodržování pitného režimu. Prostřednictvím sportu budeme rozvíjet rychlost, obratnost a vytrvalost. Budeme tvořit z různých materiálů, hrát divadlo, zpívat a hrát na hudební nástroje.

Zima (prosinec, leden, únor)

Budeme pozorovat změny mezi ročními obdobími. Během tělovýchovných chviliek se zaměříme na upevnění správného držení těla, zaměříme se na využití všeho dostupného tělovýchovného náradí a náčiní v tělocvičně, za příznivých povětrnostních podmínek se budeme věnovat zimním sportům. Ostatní zájmové činnosti budou v tomto období směřovány k seznamování a prohlubování zájmu o lidové tradice v tomto období (Mikuláš, Vánoce, Tři králové, Masopust...). Zaměříme se také na kulturu stolování, pravidla společenského chování, zdokonalení komunikace a vedení dialogu jak s vrstevníky tak s dospělými, schopnost domluvit se na řešení situace nebo na kompromisu.

Jaro (březen, duben, květen)

V tomto období se zaměříme na rozvoj čtenářské gramotnosti (návštěva knihovny, oblíbené knihy). Pozorujeme změny mezi ročními obdobími, poznáváme rostliny, tvoříme herbář. Zaměříme se na ekologii, pozorování okolí, třídění odpadu. Činnosti jsou směřovány k prohlubování zájmu o tradici Velikonoc, Den matek, Čarodějnice. Zaměřujeme se na to, aby si žáci uvědomovali odpovědnost za svoje chování a činy, aby byly tolerantní ke svému okolí a lidem kolem sebe, aby respektovaly sociální, kulturní a etnické odlišnosti. Seznámení

s novými hrami a jejich pravidly. Uvědomění si nebezpečí při sportu, dodržováním pravidel se předchází nehodám.

Léto (červen)

Seznámení se Dnem dětí, postavením dětí v různých společnostech. Tělovýchovnou část zaměříme na bezpečnost při pobytu v terénu a při sportovním vyžití. Seznámení s možným nebezpečím v lese a u vody. Naučit žáky jak se zachovat v případě nehody a zranění (zdravotnická výchova). Prohlubování dopravních vědomostí, hry na dopravním hřišti. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali účelně trávit volný čas, dokázaly si vybrat činnosti dle svých dispozic a zájmů, aby dokázaly odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času.

Rizika která ovlivňují výchovně vzdělávací činnosti

- Kroužky
- Odchody žáků domů
- Zapomětlivost žáků
- Zdravotní potíže žáků
- Časová rozdílnost nástupu žáků do ŠD po vyučování
- Více ročníků v oddělení

V Mikulovicích dne

Schváleno na pedagogické radě dne

.....

Ing. Ivo Bílek, ředitel školy